

Asia: VN/30542/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi kirjanpitolain ja tilintarkastuslain 3 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Elintarviketeollisuusliitto ry (ETL) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, jolla pannaan täytäntöön yritysten kestävyysraportointia koskevan ns. muutosdirektiivin säännökset.

ETL on kannattanut kestävyysraportointia koskevan sääntelyn sujuvoittamista ja yritysten hallinnollisen taakan vähentämistä. Tämä ei ainoastaan vahvista kilpailukykyä vaan lisäksi mahdollistaa yritysten resurssien kohdentamisen vaikuttavaan ja omaehtoiseen vastuullisuustyöhön sekä liiketoiminnan kehittämiseen.

ETL pitää hyvänä, että kansallista toimeenpanoa valmistellaan, vaikka muutosdirektiivin käsittely EU:n lainsäädäntöelimissä on kesken. Raportointivelvoitteet tulee kansallisella tasolla rajata EU-säädöksen mukaan ja välttää kansallista lisäsääntelyä.

ETL pitää tärkeänä, että kansallisena säännöksenä sallittaisiin vapaaehtoinen sitoutuminen kestävyysraportointivelvoitteisiin niille yrityksille, jotka eivät kuulu direktiivin ja lain tarkoitamiin raportointivelvollisiin. Luonnoksen mukaan kirjanpitolain 7 luvun 1 §:n uuden 7 momentin mukaisesti yritys voisi halutessaan, oma-aloitteisesti sitoutua täysimääräisesti kestävyysraportoiviin yrityksiin ja siten rinnastua täysimääräisesti kestävyysraportoiviin yrityksiin.

Vapaaehtoinen raportointi on jo varsin yleistä myös alle 1000 henkeä työllistävässä yrityksissä. ETL pitää tärkeänä, että lainsäädäntö mahdollistaa jatkossakin yritysten kestävästä liiketoiminnasta kuvaavien katsausten julkaisun, vaikka ne eivät täyttäisi direktiivin vaatimuksia. Lainsäädännön on tältä osin oltava selkeää ja tällaisia katsauksia tulee voida kutsua esimerkiksi vastuullisuusraportiksi.

Pk-yritysten tiedonantovelvoitteiden rajaaminen vapaaehtoisessa raportointistandardissa määriteltyyn tietoon selkeyttää raportointivelvoitteiden ulkopuolisten yritysten valmistautumista mahdollisiin tietopyyntöihin. ETL pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan myös tilintarkastuslain 3 luvun 5a §:n uudeksi 4 momentiksi ehdotettavassa säännöksessä.

Toisaalta joissakin tapauksissa tiedonsaantioikeuden rajaaminen arvoketjun toimijoilta ja näiden oikeus kieltäytyä kestävyysyrityksen ad hoc -pyynnöistä voivat hidastaa arvoketjutietojen saatavuutta ja vaikeuttaa siten nykytilan tai riskien arviointia. Ad hoc - pyynnön ajallinen ulottuvuus tulisi määritellä mahdollisimman tarkasti epäselvyyksien välttämiseksi.

ETL kannattaa tilintarkastuslain 3 lukuun ehdotettavaa uutta kansallista säännöstä, jonka mukaan kestävyysraportointitarkastaja voisi antaa kestävyysseikkoja koskevien tietojen todenperäisyydestä varmentavan lausunnon siinäkin tapauksessa, että tiedot esitetään muuten kuin lakisääteisen kestävyysraportin toimintakertomuksessa. Tärkeää on, että tällaisen lausunnon pyytämiseen ei ole velvoitetta, ja yritys saisi itse päättää sen tarpeellisuudesta.

ETL pitää olennaisena, että lakimuutoksia voitaisiin alkaa soveltamaan jo 1.1.2025 alkaneella tilikaudella. Tämä olisi erityisen merkityksellistä niille yrityksille, jotka nykyisin nojalla ovat raportointivelvollisia vuoden 2025 tilikaudelta, mutta jotka työllistävät alle 1000 henkilöä. Siten näissä tapauksissa yhtiöt voisivat itse päättää direktiivin mukaisen kestävyysraportoinnin jatkamisesta vapaaehtoisesti tai sen lopettamisesta ensi vuoden alussa.

Aalto Laura
Elintarviketeollisuusliitto ry